

สรุปปิดโครงการ

โครงการศึกษาความเป็นไปได้และแนวทางการติดตามการดำเนินการตาม
แผนปฏิบัติการระดับชาติตามแนวทางโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

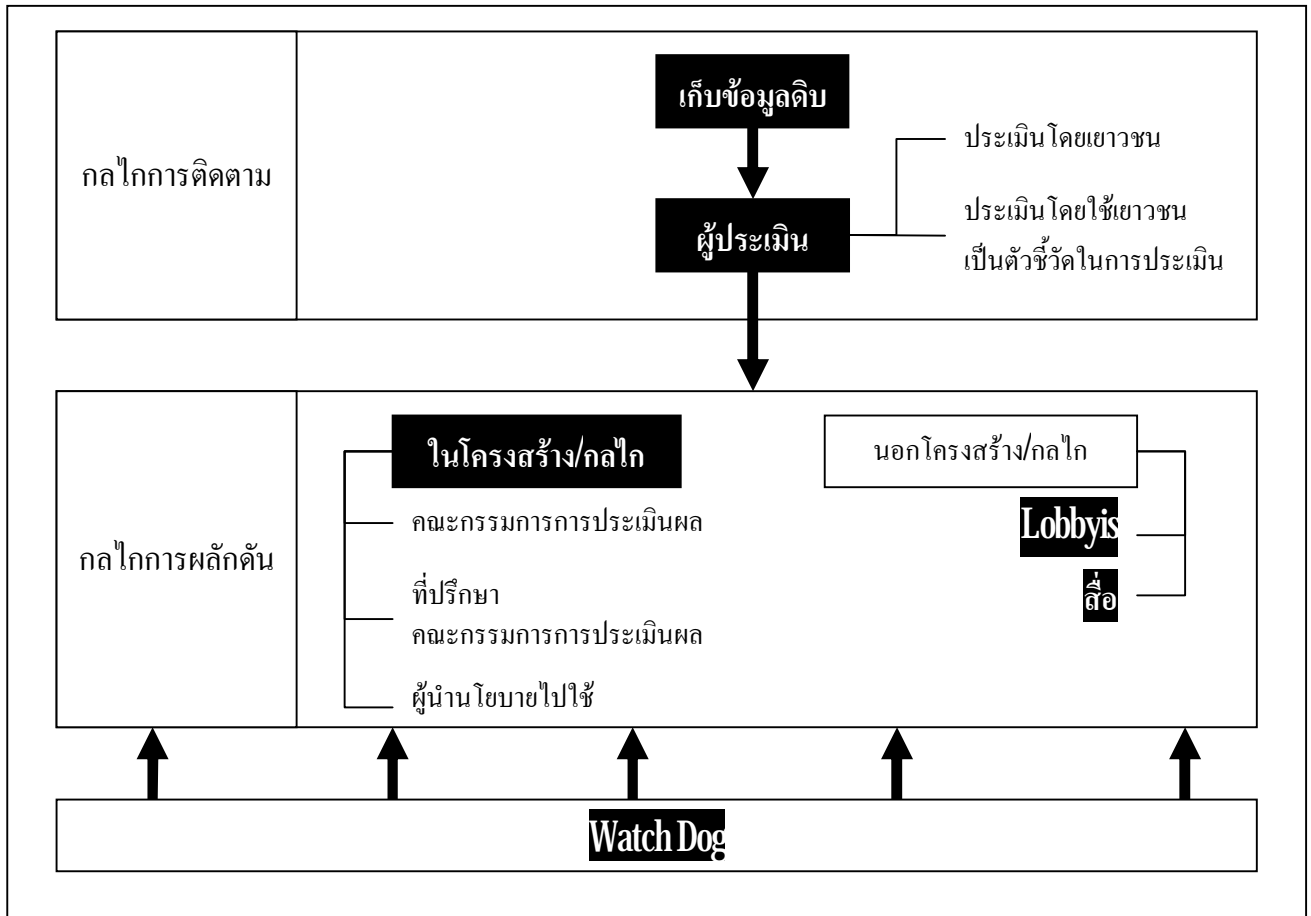
รหัสโครงการ 48ก0005

สัญญาเลขที่ 480ก0003

ชื่อโครงการ โครงการศึกษาความเป็นไปได้และแนวทางการติดตามการดำเนินการตาม
แผนปฏิบัติการระดับชาติตามแนวทางโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

ชื่อองค์กรที่รับผิดชอบ โครงการนวัตกรรมเยาวชนเพื่อสังคม (Youth Innovation Year - YIY)

แผนปฏิบัติการระดับชาติซึ่งร่างตามแนวทางโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก มีเนื้อหา ประเด็น ที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กของประเทศในระยะ 10 ปี และแผนดังกล่าวร่างโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการเสนอความคิดเห็นทุกกระบวนการ กลุ่ม YIY จึงจัดทำโครงการขึ้นเพื่อค้นหา รูปแบบการมีส่วนร่วมภายหลังแผนได้รับการอนุมัติ ซึ่ง YIY ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารวิชาการทั้งในและ ต่างประเทศ การพูดคุยสอบถามจากผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในเรื่องนโยบาย รวมทั้งการจัดประชุมกลุ่ม เยาวชนที่มีความสนใจและเกี่ยวข้องกับงานผลักดันนโยบาย โดยในการจัดการประชุมมีผู้แทนกลุ่มเยาวชน จากทั่วประเทศจำนวน 30 คน จาก 14 กลุ่ม เข้าร่วมประชุม จากผลการศึกษาสามารถสรุปรูปแบบการมี ส่วนร่วมในการติดตามและผลักดันแผนเป็น 6 แบบหลัก โดยสามารถจัดเรียงลำดับความสัมพันธได้ดังนี้

โดยแต่ละแบบมีรายละเอียดดังนี้

1. การเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นการเก็บโดยดูตามตัวชี้วัดของแผนต่าง ๆ

What?
 เด็กเข้าไปเก็บข้อมูลการทำงานตาม indicators ในการประเมินผล โดยเข้าไปเก็บจากแหล่งข้อมูลโดยตรง

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> ● ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้อง เพราะเด็กเป็นผู้ได้ประโยชน์จากนโยบายโดยตรง ● เด็กสามารถเข้าถึงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลได้ง่าย ● เด็กๆจะได้มีส่วนร่วมในการเข้าไปเรียนรู้ความเป็นไปจริงๆของการดำเนินนโยบาย ● เป็นวิธีในการติดตามที่ทำได้ง่าย ● สามารถเก็บข้อมูลในแนวทางที่จะชี้หน้า 	<ul style="list-style-type: none"> ● ได้ไม่คุ้มเสีย และอาจจะไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์อะไรมากในเชิงปฏิบัติ ● เหนื่อย งานเยอะมาก และไม่สามารถมั่นใจถึงผลลัพธ์ในการผลักดันการดำเนินนโยบายได้ชัดเจน ● ถ้าไม่บริหารให้ดี เด็กจะกลายเป็นเครื่องมือ หรือแรงงานของทีมประเมินผล (ไม่มีอิสระ ทำงานตามคำสั่งของทีมประเมินผลเป็นส่วนใหญ่)

<p>ผลการประเมินไปในแนวทางที่ต้องการได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ทำให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มคนจำนวนมาก 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้กำลังคนเยอะ
--	--

2. ผู้ประเมินผล มีด้วยกัน 2 รูปแบบคือ

What?

การนำเอาข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าติดตามดูการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนต่าง ๆ มาประเมินเทียบกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เหมาะสม เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัตินโยบาย

How?

- วิเคราะห์โครงสร้างในการประเมินผลของแผน ซึ่งน่าจะปรากฏในมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแผน แล้วจึงศึกษารายละเอียดและข้อกำหนดต่าง ๆ ของแผนให้กระจ่าง จะเห็นว่า มีบางมาตรการที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การดำเนินนโยบายสู่การปฏิบัติ และอาศัยช่องโหว่ที่เปิดโอกาสให้เยาวชนในส่วนนี้ในการดำเนินการจัดการประเมินผลอย่างเป็นระบบ
- เมื่อรู้ว่าประเมินในส่วนไหนได้บ้างแล้ว ให้นำเอามาตรการหรือข้อกำหนดเหล่านั้นมาใช้เพื่อตั้งเป้า (target) เพื่อการประเมินผลต่อไป
- การประเมินผล ควรให้ความสำคัญกับการวัดผลจากประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (process) วัตถุประสงค์ในการทำงาน (input) และ ผลลัพธ์ที่ได้ตามวัตถุประสงค์ (outcome/output) ในระดับที่เท่ากัน โดยมุ่งเน้นประโยชน์และผลลัพธ์ต่อสังคมเป็นสำคัญ
- นำข้อมูลดิบที่ได้มาเปรียบเทียบกับตัวชี้วัด แล้วสรุปผลการประเมิน และเสนอข้อแนะนำทางเลือก และทางออกเพื่อปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- การนำเสนอความคิดผ่านสื่อหรือต่อการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำเป็นรายงานที่มีอธิบายวิธีการในการจัดทำประเมินผล หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ผลของการประเมิน และข้อเสนอแนะให้ชัดเจน

Important Note

- การเฝ้าติดตามดูนั้น ถ้าปราศจากการทำวิจัยเพื่อสร้างเสริมข้อมูลมาประกอบการวิพากษ์วิจารณ์ หรือการประเมินการทำงานของผู้ใหญ่แล้ว จะไม่สัมฤทธิ์ผลอย่างที่ควรจะเป็น และจะไม่ก่อให้เกิดบทบาท หรือการผลักดันให้เกิดอะไรเลย และอาจจะเป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ เพราะมักจะมียอดครั้งอื่นในสังคมที่เล่นบทบาทนี้อยู่แล้ว ซึ่งจะเป็นการทำงานซ้ำหน้าที่ที่ไม่ได้ประโยชน์อะไรเพิ่มเติมต่อสังคม และยังเป็นการเพิ่มความ

นำเชื่อถือของการประเมินและติดตามผลงานต่อหน่วยงานที่เราติดตามประเมิน และต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย

- การประเมินผลอย่างเป็นระบบโดยมีเยาวชนเป็นตัวเคลื่อนสำคัญในการดำเนินการ เป็นเรื่องที่ต้องระวังมาก เพราะเยาวชนไม่มีความรู้ ประสบการณ์ที่เหมาะสมในการจะดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในบทบาทนี้ จึงจะต้องหาวิธีประนีประนอมที่ดีในการทำงานนี้
- และถ้าการประเมินหรือการติดตามจัดทำแบบไม่มีระบบที่อธิบายชัดเจนถึงมาตรฐานในการตัดสิน ประเมิน หรือวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของผู้ใหญ่ การออกมาพูดของเยาวชน ก็ไม่มีความหมายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสังคมโดยรวมมากนัก เพราะขาดข้อมูล และข้อเท็จจริง ดังนั้นการดำเนินงานในส่วนนี้ของเยาวชน จะต้องวางแผนให้ชัดเจนและรัดกุม เพื่อหาจุดยืนในการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมที่สุด เพื่อก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมให้มากที่สุด

การประเมินผล สามารถทำได้ใน 2 รูปแบบ ซึ่งมีระดับของการมีส่วนร่วมของเยาวชนที่ต่างกัน และมีข้อดีและข้อเสียต่างกันไป ดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลโดยเยาวชน (Youth-led Evaluation)

การประเมินผลในแบบนี้จะจัดทำโดยเยาวชนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเก็บข้อมูล การเลือกตัวชี้วัดในการประเมิน และการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีข้อดีและข้อเสียดังต่อไปนี้

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> ● เด็กจะได้เรียนรู้เยอะมากเพราะต้องทำงานการประเมินตั้งแต่ต้นจนจบ ● สร้างศักยภาพให้เยาวชนในการประเมินผลการดำเนินนโยบายสาธารณะ ● สามารถเห็นประเด็นที่สำคัญต่อเยาวชนจริงๆออกมาได้ ● ลดช่องว่างระหว่างผู้ประเมินกับผู้รับประโยชน์จากการประเมิน (เพราะจะเป็นกลุ่มเดียวกัน ซึ่งทำให้การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด) ● สร้างองค์ความรู้ต่อสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> ● เยาวชนไม่อยู่ในภาวะที่ได้รับการยอมรับในบทบาทของผู้ประเมิน เพราะต้องทางด้านวิวุฒิ และคุณวุฒิในการทำงานด้านนี้ ● ต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางมาก ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์และการพัฒนาอีกมากในกลุ่มเยาวชน ● การที่เยาวชนมีส่วนร่วมในการทำการประเมินผู้ใหญ่ เป็นเรื่องที่ได้รับผลกระทบหรืออ่อนไหวมากในสังคมไทย เพราะเด็กไม่ควรก้าวข้ามบทบาทและการทำงานของผู้อาวุโส จึงต้องระวังให้มากในการดำเนินการ และยากที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม

2. การประเมินผลโดยใช้เยาวชนเป็นตัวชี้วัดในการประเมิน (Youth as a key indicator of evaluation)

การประเมินจัดทำโดยผู้ใหญ่ที่รับผิดชอบในงานด้านเยาวชน แต่ปรับระบบการประเมินจากที่ทั่วไปจะประเมินจาก input ที่ใช้ในการดำเนินนโยบาย เป็นการวัดจาก output ซึ่งในที่นี้ output ที่สำคัญของ

นโยบายเยาวชน คือ การวัดผลลัพธ์ที่ได้จากตัวเยาวชนเอง โดยวิธีประเมินนี้ มีข้อดี และข้อเสียที่ตามมาดังต่อไปนี้

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> • เป็นวิธีที่ทำได้ง่าย • เป็นวิธีทางอ้อมที่ทำให้เด็กจำนวนมากมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลของการดำเนินงานตามแผน 	<ul style="list-style-type: none"> • เด็กไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการประเมินงานจริง และไม่ค่อยได้เรียนรู้จากกระบวนการ

3. เข้าไปเป็นโครงสร้างการประเมิน ซึ่งมีลักษณะย่อย 3 ลักษณะคือ

1. กรรมการในคณะกรรมการประเมิน (Authority)

What?

ให้เยาวชนได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ความรับผิดชอบที่ถูกกำหนดอย่างชัดเจนอยู่ในโครงสร้างของแผน เพื่อเป็นตัวแทนของเยาวชนทั่วประเทศในการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินนโยบาย

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> • มีบทบาทที่ถูกกำหนดชัดเจนโดยกฎหมาย หรือข้อบังคับของแผนให้มีส่วนร่วมในการกำหนด ดำเนินการ และปฏิบัติงานในแผนนี้ • มีบทบาทในการกำหนด และผลักดันยุทธศาสตร์ใหญ่ๆ ก่อนที่จะถูกแยกออกเป็นหัวข้อย่อยๆ ในการนำมาปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางในการวางและดำเนินนโยบาย • เป็นช่องทางที่ตรงที่สุดในการผลักดันแผน • มีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดขึ้น • เป็นช่องทางที่ริเริ่มให้เกิดการผลักดัน และจัดตั้งช่องทางและกลไกอื่นๆ ในการผลักดันการมีส่วนร่วมของเยาวชนใน 	<ul style="list-style-type: none"> • ต้องการความเชี่ยวชาญในการทำงานในบทบาทนี้สูง ซึ่งถ้าขาดความชำนาญ และเชี่ยวชาญในด้านนี้ จะทำให้เยาวชนเป็นเพียงไม้ประดับในคณะกรรมการ ซึ่งไม่สามารถผลักดันอะไรได้มาก • ต้องการความต่อเนื่องในการทำงานในบทบาทนี้ในรายบุคคล

<p>แผน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีสถานะที่ชัดเจน และน่าเชื่อถือในกลไกการทำงาน 	
--	--

2. ที่ปรึกษาคณะกรรมการประเมินผล (Advisor)

<p>What?</p> <p>สร้างคณะกรรมการที่ปรึกษา (เยาวชน) สำหรับแผน WFFC ที่มีบทบาทในการวิเคราะห์วิจารณ์ และให้คำแนะนำในการกำหนดและดำเนินแผนต่อคณะกรรมการประเมินแผน</p>
--

<p>How?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● คัดเลือกคนที่จะเข้าร่วมคณะที่ปรึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการผลักดันนโยบาย ● ทำตามคำขอของคณะกรรมการโดยสอดคล้องข้อเสนอแนะเพื่อผลักดันการกำหนดและดำเนินนโยบายให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเยาวชน

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> ● มีช่องทางในการเสนอแนะและ การผลักดันแผนที่ชัดเจน ● มีสถานะที่ชัดเจน และน่าเชื่อถือในกลไกการทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจจะงานจะหนักมาก เพราะเมื่อเยาวชนกลุ่มนี้มีศักยภาพในการทำงาน (เป็น strategic arm to government) จะทำให้ได้รับมอบหมายงานเยอะ ● สามารถจัดตั้งได้ยาก เพราะเป็นการสร้างสิ่งใหม่ขึ้นมาในระบบ และโครงสร้างที่มีอยู่แล้ว ● ต้องการความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ● อาจจะไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติงานจริง

3. ผู้ปฏิบัติการนำนโยบายไปใช้ (Actor)

<p>What?</p> <p>เยาวชนสามารถมีบทบาทในการจัดกิจกรรมต่างๆที่สอดคล้องกับการดำเนินนโยบายที่แผนได้กำหนดไว้ เพื่อเป็นการผลักดันให้เป้าหมายของแผนนี้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งเป็นการให้อำนาจในการดำเนินนโยบายเยาวชนกับเยาวชนโดยตรงมากขึ้น</p>
--

<p>How?</p>

- ศึกษาแผนให้ละเอียดและกระจ่าง เพื่อหามาตรการในแผนที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมโดยตรงในการผลักดันการนำนโยบายและแผนมาสู่การปฏิบัติ
- ใช้อำนาจในการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการผลักดันแผนสู่การปฏิบัตินี้มาเป็นเครื่องมือในการสร้างศักยภาพ (capacity building) ให้กับเยาวชนต่อการผลักดันนโยบายสาธารณะและการมีส่วนร่วมต่อสังคม

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> ● เสริมสร้างศักยภาพให้กับเยาวชนในการผลักดันนโยบายผ่านการจัดกิจกรรมและการมีส่วนร่วมต่อสังคมโดยตรง ● มีความเป็นไปได้สูงที่จะก่อให้เกิดการรวมตัวกันของเยาวชนเป็นสังคมสร้างสรรค์ ซึ่งจะก่อให้เกิดการผลักดันกิจกรรมและแผนงานเยาวชนในระยะยาว ● แผนได้เปิดช่องทางให้เยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมได้อยู่แล้ว ● อยู่ในโครงสร้างหลักของการปฏิบัติงานจริง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีส่วนร่วมในขบวนการคัดเลือกกลุ่มเยาวชนและกระบวนการการทำงานในบทบาทนี้ (ในกรณีที่มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการจากคณะกรรมการ และหน่วยงานที่ผลักดันแผน) ซึ่งอาจจะทำให้เยาวชนเข้าไปเป็นเพียงไม่ประดับในการผลักดันโดยตรง ● ใช้คนเยอะและหลากหลาย จึงทำให้ขาดความเป็นหนึ่งเดียวกันในการทำงาน และจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะทำให้ผลลัพธ์ไม่ดีมากเท่าที่ควร

4. Lobbyist เป็นการมีส่วนร่วมของระบบกลไกปกติ โดยมองหา Strategic Person แล้วดำเนินการผลักดัน

What?
 การทำการล็อบบี้ในกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจตัดสินใจในการผลักดันนโยบายเยาวชนสู่การปฏิบัติ ซึ่งอาจจะรวมทั้งนักการเมือง ข้าราชการ และองค์กรเพื่อเยาวชนต่าง ๆ

How?

- จัดทำโพลสำรวจความคิดเห็น
- จัดหมายปิดผนึก
- รณรงค์ต่อสังคมส่วนรวม
- Dialogue การพูดคุยกับบุคคลนั้นๆ โดยตรง
- Press Release ผ่านสื่อต่างๆ
- เขียนจดหมายถึง สว. with fact-sheet

- เขียนถึง บก.หนังสือพิมพ์

Important Note

- Lobby must be fact-based such that it is not only problem rationalization, but also solution proposition (การล็อบบี้จะต้องทำโดยอาศัยข้อเท็จจริง คือไม่เพียงแต่ผลักดันให้ล้มเลิกวิธีการในการแก้ไข หรือดำเนินการกับเรื่องนั้นๆ เท่านั้น แต่ต้องนำเสนอทางออกหรือทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องมีข้อมูลมาประกอบการนำเสนอด้วย)
- ก่อนจะทำการล็อบบี้ จะต้องศึกษาหัวข้อนั้นๆ ให้กระจ่าง วาด mind map เป็นคำถาม ซึ่งเราต้องตอบให้ได้ชัดเจนในแต่ละข้อ เช่น ดูว่า policy user ต้องการอะไร เพื่อจะนำเสนอในสิ่งที่เค้าอยากได้ได้ตรงประเด็น ซึ่งอาจจะหาคำตอบให้คำถามได้จากการวิจัย นอกจากนี้แล้ว จะต้องทำ cost-benefit analysis ในหัวข้อนั้นๆ ให้ชัดเจน เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการดำเนินการล็อบบี้ และขั้นตอนอื่นๆ ที่จะตามมา
- ถึงจะเลือกการล็อบบี้ในการผลักดันให้เกิดการนำนโยบายมาใช้ เยาวชนไม่ควรละทิ้งการทำ การวิจัย เพราะการวิจัยทำให้พวกเรา มีข้อมูล ซึ่งข้อมูลตรงนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ในสังคม ซึ่งจะเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่จะสร้างความรู้ต่อไป จึงควรจัดทำในรูปของระบบการวิจัย นโยบาย

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> • เยาวชนอยู่ในสถานะที่เหมาะสมต่อบทบาทนี้ เพราะผู้ใหญ่มองว่าเยาวชนไม่ได้มี hidden agenda อะไร จึงพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและช่วยเหลือ • มีแนวโน้มว่าผลลัพธ์จากวิธีนี้จะดีกว่าวิธีอื่น • ให้ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์เป็นคนเจรจาเอง (ปกป้องสิทธิของตัวเอง) ทำให้การเจรจามีน้ำหนักมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • เยาวชนขาด commitment ในการทำงาน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานต่อเนื่องในระยะยาว • ต้องการความชำนาญและเชี่ยวชาญในการเจรจา และต้องวางแผนดีๆ และรัดกุม • ฟังพาระดับตัวแทนอย่างมาก ซึ่งต้องอาศัยความไว้วางใจในตัวบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ • ไม่มีสถานะที่ชัดเจนในอย่างเป็นทางการ

5. การผลักดันผ่านสื่อสาธารณะ โดยการรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้น แล้วใช้สื่อสะท้อนออกสู่สังคมโดยตรง เพื่อให้เกิด feedback loop จากสังคมสู่นโยบาย

What?

ใช้สื่อเป็นตัวกลางในการสะท้อนความเห็นของเยาวชนต่อสังคมโดยรวม ผ่านเครื่องมือต่างๆ เช่น

วิทยุ โทรทัศน์ VCD วิทยุชุมชน เป็นต้น เพราะเยาวชนมีศักยภาพในการนำเครื่องมือเหล่านี้มาใช้สูง และการใช้สื่อเป็นตัวกลาง ยังสามารถสื่อสารให้กลุ่มคนขนาดใหญ่และหลากหลาย ซึ่งจะส่งผลในมีแรงผลักดันจากสังคมในการดำเนินนโยบายอีกด้วย

How?

- อดรงค์ต่อสังคมส่วนรวม
- Press release ผ่านสื่อต่างๆ
- เขียนถึง บก. หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารต่างๆ

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> • สามารถสะท้อนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนให้สังคมในวงกว้างได้รับรู้ • เด็กมีศักยภาพสูงที่จะมาทำงานผลักดันทางด้านนี้ โดยการใช้เทคโนโลยี และเครื่องมือในการสร้างสื่อเพื่อนำเสนอต่อสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นการผลักดันที่ไม่ตรง และอาจจะไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์คุ้มค่ากับเวลาและทรัพยากรที่เสียไป • คาดเดาผลที่แน่นอนไม่ได้ เพราะอาจจะก่อให้เกิดการรับรู้ในสังคมจริง แต่ไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อผลักดันใดๆ (Awareness, but may not lead to action)

6. Watchdog อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการเฝ้าระวัง คอยติดตามการปฏิบัติแต่ละส่วนอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลการตามส่งต่อให้เกิดการขับเคลื่อนเป็นระยะ

What?
 คณะทำงานเยาวชนที่คอยเก็บข้อมูลดิบเกี่ยวกับกิจกรรมและนโยบายเยาวชน เพื่อนำข้อมูลนี้มาเป็นกระบอกสะท้อนความเป็นจริงของการปฏิบัตินโยบาย โดยเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลในส่วนนี้ได้ดีและตรงที่สุด

How?

- จัดทำโพลสำรวจความคิดเห็น
- จัดเก็บข้อมูลและนำเสนอต่อส่วนรวมในฐานะของผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบาย

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> • เป็นบทบาทที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่จะ 	<ul style="list-style-type: none"> • อาจจะไม่มียผลต่อการดำเนินงานของ

<p>เข้าไปมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบาย และมีแบบอย่างในการดำเนินการบ้าง แล้วจากหน่วยงานอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ทำให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มคนจำนวนมาก ● มีอิสระในการทำงานเก็บข้อมูลตามที่กลุ่มเยาวชนนั้น ๆ สนใจ ● การเก็บข้อมูลนี้ ไม่ได้เป็นการให้คุณให้โทษแก่ใครโดยตรง 	<p>แผนอย่างชัดเจน</p>
--	-----------------------

สรุปคำถามในการศึกษา

1. มีความเป็นไปได้หรือไม่ในประเด็นที่เด็กและเยาวชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามและผลักดันแผนชาติเรื่องโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

มีความเป็นไปได้ที่เด็กและเยาวชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามและผลักดัน ความเป็นไปได้นี้เกิดจากเหตุผลสำคัญ 2 ประการคือ

1. กลุ่มเด็กและเยาวชนหลายกลุ่มมีศักยภาพในการเข้าร่วมกระบวนการ โดยพิสูจน์จากการที่กลุ่มแต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรมทั้งใน 6 ลักษณะที่สรุปเบื้องต้นอยู่แล้ว
2. คณะทำงานเรื่อง "โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก" มีความเข้าใจและความต้องการที่จะให้กลุ่มเด็กและเยาวชนเข้าร่วมในทุกกระบวนการของแผน รวมทั้งในเรื่องการติดตามและผลักดันให้แผนถูกดำเนินการ

2. แนวทางการตรวจสอบติดตามและผลักดัน การปฏิบัติตามแผนชาติว่าด้วยเรื่องโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็กเป็นอย่างไรและการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนทำได้แค่ไหน อย่างไร

มีได้หลายแนวทาง (ดังที่ได้สรุปไว้ในตอนต้น) ซึ่งจากผลการคุยในกลุ่มเยาวชน ซึ่งมีเยาวชนเข้าร่วมทั้งสิ้น 30 คน จากกลุ่มเยาวชนทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัดจำนวน 14 กลุ่ม เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2548 เวลา 13.00 - 16.00 น. ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 15 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พบว่ามีเยาวชนหลายกลุ่มที่กำลังทำหน้าที่ทั้ง 6 ข้ออยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ตามความถนัด การเข้าถึงและความสนใจของกลุ่ม ดังนั้นสำหรับประเทศไทยกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมประชุมเห็นว่าควรมีการผสมผสานแต่ละแบบเข้าด้วยกัน แล้วให้เยาวชนที่มีความถนัดอยู่แล้วดำเนินการต่อไป แต่ต้องมีระบบการกระจายข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและต้องมีการคุยหาทิศทางร่วมกันเป็นระยะ

3. การสร้างองค์การความร่วมมือในกลุ่มเด็กจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ อย่างไร และจะทำให้มีการทำงานอย่างต่อเนื่องได้อย่างไร

การสร้างองค์การความร่วมมือในกลุ่มเด็กจะเกิดขึ้นได้ โดยความร่วมมือนี้ต้องเกิดด้วยกระบวนการที่ ให้กลุ่มเด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของเรื่องและความรู้สึกร่วมในปฏิบัติการ โดยองค์กรหรือเครือข่ายความร่วมมือนี้ต้องมีลักษณะที่ไม่แสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มเยาวชนใดเป็นเจ้าของเรื่องอย่างชัดเจน หรือองค์กรที่เป็นเจ้าของเรื่องนั้นต้องมีการทำงานที่เป็นที่

ยอมรับทั้งในแง่คุณภาพและแง่ความสัมพันธ์ โดยเฉพาะด้านความสัมพันธ์เป็นเรื่องใหญ่ของการ
ทำงานในระบบเครือข่ายของเมืองไทย